

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ FIZIKE – 9. ožujka 2023

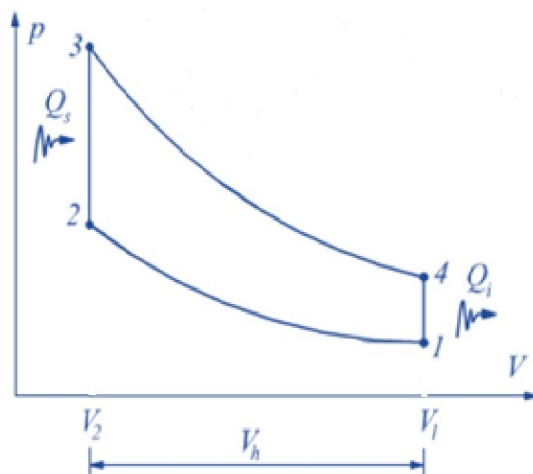
Srednje škole – 2. skupina

VAŽNO: Tijekom ispita **ne smiješ imati nikakav pisani materijal (knjige, bilježnice, formule...)**. Za pisanje se koristiti kemijskom olovkom ili nalivperom. **Pri ruci ne smiješ imati mobitel ni druge elektroničke uređaje osim kalkulatora.**

1. zadatak (15 bodova)

Šime ima auto s motorom obujma $V_h = 1000 \text{ cm}^3$ i komorom izgaranja obujma $V_2 = 200 \text{ cm}^3$. Motor koristi Ottov kružni proces (dva adijabatska i dva izohorna procesa, kako je navedeno na slici). Pri usisu mješavine plinova (goriva i zraka) tlak je $p_1 = 94.2 \text{ kPa}$ i temperatura je $T_1 = 50^\circ\text{C}$. Poznato je da mješavina ima slijedeća svojstva: $k = 1.35$ (konstanta adijabatskog procesa), $M = 30.34 \text{ g/mol}$ (efektivna molarna masa mješavine), $L_c = 1862 \text{ kJ/kg}$ (specifična toplina izgaranja) i $c_v = 0.83 \text{ kJ/kgK}$ (specifični toplinski kapacitet pri konstantom volumenu). Izračunajte slijedeće vrijednosti za Šimin motor:

- A) Masu smjese plina pri usisu.
- B) Temperaturu T_2 i tlak p_2 .
- C) Temperaturu T_3 i tlak p_3 .
- D) Temperaturu T_4 i tlak p_4 .
- E) Izračunajte učinkovitost motora.

2. zadatak (8 bodova)

Perica održava temperaturu 24°C u prostoriji pomoći električne grijalice, dok je vanjska temperatura 4°C . Toplina se gubi kroz stakleni prozor toplinske vodljivosti 1 W/Km , pravokutnog oblika duljina stranica 1.5 m i 1.8 m , i debljine 3 mm . Cijena električne energije je $C = 0.18 \text{ €}$ po utrošenom kWh. Koliko košta zagrijavanje prostorije u trajanju od 3 h ?

3. zadatak (7 bodova)

Toplinski kapacitet nekog tijela linearno raste s temperaturom: $C(T) = aT + b$, uz $a = 2.1 \text{ J/K}^2$ $b = 167.4 \text{ J/K}$.

A) Nacrtajte graf $C(T)$.

B) Izračunajte količinu topline koju tijelo apsorbira kada se njegova temperatura promijeni od $20\text{ }^{\circ}\text{C}$ do $80\text{ }^{\circ}\text{C}$. Pretpostavite da nema gubitaka topline prema okolini.

4. zadatak (10 bodova)

U posudi se nalazi 500 g napitka (specifične topline $4000\text{ J/kg}\cdot\text{K}$) na temperaturi od $18\text{ }^{\circ}\text{C}$. U napitak se stave četiri kocke leda na $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ od po 20 g, koje se nakon nekog vremena otope.

A) Koja je temperatura pića u trenutku otapanja kocki leda?

B) Kolika je konačna ravnotežna temperatura?

5. zadatak (10 bodova)

Za potrebe proizvodnje mehaničke energije predloženo je korištenje sunčeve energije. Pretvorba bi se vršila toplinskim strojem u kojem bi se sunčeva energija prikupljena pomoću pločastog kolektora prenosila njegovom radnom fluidu. Ovaj toplinski stroj radi ciklički i izmjenjuje toplinu s vanjskim zrakom. Iz iskustva znamo da je specifični toplinski tok, prikupljen kolektorom, jednak $\phi = 600\text{ W/m}^2$ kada radi na $90\text{ }^{\circ}\text{C}$. Uz pretpostavku da je vanjska temperatura zraka $21\text{ }^{\circ}\text{C}$, izračunajte minimalnu površinu kolektora za sustav koji daje snagu od 1 kW.

Fizikalne konstante:

$R = 8.31\text{ J}\cdot\text{mol}^{-1}\cdot\text{K}^{-1}$ (plinska konstanta)

$\rho_{vode} = 1000\text{ kg/m}^3$ (gustoća vode)

$L_{led} = 333\text{ kJ/kg}$ (latentna toplota taljenja leda)

$c_{voda} = 4186\text{ J/kg}\cdot\text{K}$ (specifična toplota vode)